

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Kohtuotsuste Tunnustamine Ja Täitmine](#) > [Kuidas Kohtuotsust Täitmisele Pöörata?](#) > [Bulgaria](#)

Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Bulgaaria

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades?

Kohtuotsuse täitmine on kohtumenetluse viimane etapp. Sellega antakse hagejale, kelle kasuks on kohtuotsus tehtud, võimalus nõuda pädevalt täitevasutuselt, et ta võtaks vastaspoole poolt tasumata nõude täitmise tagamiseks kõik meetmed, milleks tal on õigus ja mis on seadusega ette nähtud.

Täitmise nõudmise õigus tuleneb täidetava täitedokumendi või muu dokumendi olemasolust ja selle alusel väljastatud täitmisele kuuluvast dokumendist (täitemäärus).

Täitemeetmed on muu hulgas:

- vallasasja arestimine;
- kinnisasja arestimine;
- kinnisasja inventuur ja hindamine;
- kinnisasja müük avalikul enampakkumisel;
- võlgniku pangakonto arestimine;
- sõiduki arestimine;
- valduse ennistamine;
- vallasasja konfiskeerimine;
- täitmine seoses äriühingu aktsiate või osadega;
- lapse üleandmise kohustuse täitmise tagamine;
- täitmine seoses abieluvaraga.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Bulgaarias korraldavad täitedokumentide täitmist kohtutäiturid, kes võivad olla:

1. avalik-õiguslikud kohtutäiturid või
2. eraõiguslikud kohtutäiturid.

Eraõiguslike kohtutäiturite staatus on reguleeritud eraõigusliku kohtuliku täitemenetluse seadusega (*Zakon za chastnoto sadebno izpalnenie* (ZChSI)). Seaduse määratluse kohaselt on eraõiguslik kohtutäitur ametnik, kellele riik on delegeerinud ülesande täita eraõiguslikke nõudeid.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Tsiiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 404 kohaselt võib täitemenetlust alustada järgmistel alustel:

1. *res judicata* kohtuotsused ja -määrused; apellatsioonikohtu otsused; täitekorraldused; kohtulikud

- kokkulepped; täidetavad kohtuotsused ja -määrused või eelnevalt või viivitamata täidetavaks tunnustatud kohtuotsused ja -määrused; vahekohtute otsused ja nende kinnitatud kokkulepped;
2. kohtuotsused, aktid ja kohtulikud kokkulepped, mis ei ole tehtud Bulgaarias, kui need on Bulgaarias täidetavad ilma lisamenetluseta;
 3. kohtuotsused, aktid ja kohtulikud kokkulepped, mis ei ole tehtud Bulgaarias, ning vahekohtute otsused ja kokkulepped, mis ei ole tehtud ega kinnitatud Bulgaarias, kui need on Bulgaarias täidetavaks tunnustatud.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 405 kohaselt väljastatakse täitemäärused kirjaliku taotluse alusel ning võlgnikule ei ole vaja selle koopiat kätte toimetada.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 405 lõikele 2 on esitatud taotluste puhul pädevad järgmised kohtud:

- tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 404 lõikes 1 osutatud juhtudel esimese astme kohus, kes arutas asja või andis välja täitekorralduse, ja viivitamata täidetavad akti puhul kohus, kes otsuse tegi või täitekorralduse välja andis;
- tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 404 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud juhtudel kohus, kes on pädev andma täitmiseks luba;
- Bulgaaria vahekohtutes tehtud otsuste ja vahekohtumenetlustes kinnitatud kokkulepete puhul Sofia linnakohus (*Sofiyski Gradski Sad*).

Täitemääruse andmise või selle taotluse tagasilükkamise korralduse peale saab kaebuse esitada kahe nädala jooksul (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 407).

Bulgaaria õiguse kohaselt saab täitemääruse saamise taotluse esitada ka muu pool kui advokaat, sealhulgas täitmist taotlev pool või tema esindaja (kes võib olla advokaat). Täitemääruse saamise taotluse esitamiseks ei ole eraldi nõudeid kehtestatud.

Täitekulud on sätestatud eraõigusliku täitemenetluse seaduse (ametlik väljaanne nr 35/2006) lõivude ja kulude tariife käsitlevas jaotises. Täitemääruse väljaandmise kulud katab isik, kelle kasuks täitemäärus on välja antud.

3.2 Peamised tingimused

Täitemenetluse algatamiseks peab huvitatud pool esitama avalik-õiguslikule või eraõiguslikule kohtutäiturile kirjaliku taotluse ning lisama sellele täitemääruse või muu täitedokumendi. Taotluses tuleb nimetada eelstatud täitmise viis, mida võidakse menetluse käigus muuta (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 426).

Täitmise taotlus tuleb esitada sellele kohtutäiturile, kelle tööpiirkonnas on selle vara asukoht, mille suhtes täitemeetmed tuleb võtta, või võlgniku registrijärgne asukoht (kui täitmine puudutab nõudeid), kus asub koht, kus võlgnik on kohustatud tegutsema või tegutsemisest hoiduma, ja kus on võlgniku või võlausaldaja alaline elukoht (võlausaldaja otsustab) (kui täitmine puudutab elatise sissenõudmist).

Kohtutäitur peab võlgnikule saatma kirjaliku täitmisteate, milles tehakse ettepanek rahuldada nõue vabatahtlikult kahe nädala jooksul alates täitmisteate kättesaamise kuupäevast. Täitmisteates hoiatatakse võlgnikku, et nõude rahuldamata jätmisele järgnevad täitetoimingud. Täitmisteates tuleb täpsustada, mille suhtes aresti ja konfiskeerimist kohaldatakse, ning sellele tuleb lisada täitedokumendi koopia. Kui kohtutäitur teeb võlgnikule ettepaneku rahuldada nõue vabatahtlikult, peab ta nimetama ka kuupäeva, mil vara kohta tehakse inventuur, ja kui täitmine puudutab kinnisasja, siis saatma konfiskeerimisteate kinnisvararegistrisse.

Eraõiguslik kohtutäitur võib võlausaldajalt saadud volituste alusel võtta täitemenetluses järgmisi meetmeid: tutvuda võlgniku varalise olukorraga, otsida andmeid, esitada taotlusi dokumentide, paberite jne saamiseks, määrata kindlaks täitmise viisi ning hoida kirjeldatud asju.

Kohtutäitur koostab enda võetud täitemeetmetest nimekirja.

Kui esialgset täitmise viisi muudetakse, peab kohtutäitur vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 428 teavitama võlgnikku muudatusest kirjalikult.

Kui täitemenetluse algatamise ajal puudub registris võlgniku alaline või praegune aadress, peab rajoonikohtu kohtunik võlausaldaja esitatud hagi alusel määrama võlgnikule *ad hoc* esindaja (tsiviilkohtumenetluse seadustiku

artikkel 430).

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitetoiminguid võib teha järgmiste võlgniku varade suhtes:

- vallasasjad;
- töötasu;
- kinnisasjast saadav sissetulek, sealhulgas üüritulu jne;
- pangakontod;
- kinnisasjad;
- äriühingute emiteeritud aktsiad ja võlakirjad;
- kaasomandisse või abieluvara hulka kuuluvad vallas- ja kinnisasjad.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 442 võib võlausaldaja taotleda täitmist võlgniku mis tahes eseme või nõude arvel.

Kohtutäituri kehtestatud kaitsemeetmed ja rakendatud täitemeetodid peavad olema kohustusega proportsionaalsed. Kui leitakse, et kaitsemeetmed on ebaproportsionaalsed, peab kohtutäitur lõpetama nende kohaldamise.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 444 on loetletud järgmised varad, mida ei tohi arestida (mille suhtes ei saa täitetoiminguid teha):

- võlgniku ja tema pere kasutatavad igapäevaesemed, mis on loetletud ministrite nõukogu (*Ministerski savet*) vastuvõetud nimekirjas;
- toit, mis on vajalik võlgniku ja tema pere toitmiseks kuu aja jooksul või põllumajandusettevõtjate puhul saak kuni uue saagikoristuseni või muude põllumajandustoodete puhul sellega samaväärse toiminguni;
- kütus, mis on vajalik kütmiseks, toiduvalmistamiseks ja valgustuseks kolme kuu jooksul;
- masinad ja seadmed, mida võlgnik vajab oma majandus- või kutsetegevuse jätkamiseks;
- osa võlgnikule kuuluvast maast (viinamarjaistanduste ja muu põllumaa puhul kuni 0,5 ha ning üldotstarbeliste põldude puhul kuni 3 ha, koos masinate ja seadmetega, väetise, taimekaitsevahendite ja ühe aasta külviks ettenähtud seemnega);
- loomakasvatavate puhul vajalik töökari, nimelt kaks veolooma, üks lehm, viis lammast ja kitse, kümme mesitaru ja kodukana koos söödaga, mis on vajalik nende söötmiseks järgmise saagikoristuseni või senikaua, kuni nad lastakse karjamaale;
- võlgnikule kuuluv elamispind, kui võlgnikul ja tema perel ei ole muud elamispinda, olenemata sellest, kas võlgnik elab seal. Kui elamispind ületab võlgniku ja tema pere eluasemevajaduse, nagu on kindlaks määratud ministrite nõukogu vastuvõetud sellekohases määruses, müüakse osa sellest maha, eeldusel et asjaõigusseaduse artikli 39 lõikes 2 (*Zakon za sobstvenostta*) sätestatud tingimused on täidetud;
- muud esemed ja nõuded, mis on täitmise eest seadusega kaitstud.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kui kohtutäitur teeb võlgnikule ettepaneku rahuldada nõue vabatahtlikult, peab ta nimetama ka kuupäeva, mil vara kohta tehakse inventuur, ja kui täitmine puudub kinnisasja, siis saatma konfiskeerimisteate kinnisvararegistrisse.

Vallasasja või nõude arestimisel tehakse vara kohta inventuur.

Arestimisel ja konfiskeerimisel on võlgnikule järgmised tagajärjed:

võlgnik ei või alates arestimise hetkest enam nõudeid ega vara (ei kinnis- ega vallasasju) käsutada ega kriminaalkaristuse ähvardusel vara muuta, kahjustada ega hävitada. Need tagajärjed kehtivad alates kuupäevast, mil täitmisteade võla vabatahtliku tasumise kohta kätte toimetati.

Arestimisel või konfiskeerimisel on võlausaldajale järgmised tagajärjed:

vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 452 lõikele 1 saavad võlausaldaja või ühised võlausaldajad arestitud vallasasja või nõudeid käsutada üksnes juhul, kui ülevõtja saab tugineda asjaõigusseaduse artiklile 78. Selles on sätestatud, et igaüks, kes omandab seaduslikult vallasasja või esitajaväärtpaberid tasu eest, saab nende üle omandiõiguse ka juhul, kui ta tahtmatult omandab need muult isikult kui omanikult, välja arvatud juhul, kui vallasasja omandiõiguse üleandmiseks on nõutav notariaalakt või tehingupoolte allkirjade õigsuse notariaalne tõestamine. Sama kehtib muude vallasasjaõiguste omandamise kohta.

Kui täitetoiminguid tehakse kinnisasjaga, ei kehti üksnes need käsutustehingud, mis on tehtud pärast ennetava arestimise registreerimise kuupäeva (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 452 lõige 2).

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Seadusega ei ole nende meetmete kehtivusaega ette nähtud. Nende eesmärk on rahuldada võlausaldaja nõue ehk seega kehtivad need seni, kuni täitemenetlus lõpeb.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitemenetluses kasutatavad õiguskaitsevahendid on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku I ja II jaos ning peatükis 39.

- Võlausaldaja saab esitada kaebuse juhul, kui:
 - kohtutäitur keeldub võtmast konkreetset täitemeedet;
 - kohtutäitur keeldub uuesti hindamast vara, mille suhtes täitemeedmed võetakse, ning
 - täitmine peatatakse või lõpetatakse või on lõpule viidud.
- Võlgnik saab esitada kaebuse juhul, kui:
 - kohtutäitur esitab võlgnikule trahvikorralduse;
 - täitemeedmeid võetakse vara suhtes, mida võlgniku arvates ei tohi arestida;
 - konfiskeeritakse vallasasi või võlgnik tõstetakse välja kinnisasjast ja ta väidab, et teda ei teavitatud täitmisest nõuetekohaselt;
 - kohtutäitur keeldub uuesti hindamast vara, mille suhtes täitemeedmed võetakse;
 - kolmas isik nimetatakse vara haldajaks;
 - kohtutäitur keeldub täitmist peatamast või lõpetamast või lõpule viimast ning
 - see on seotud täitekuludega.
- Kolmas isik (muu isik, kui täitemenetluse pool) võib esitada kaebuse kohtutäituri võetud meetme vastu ainult juhul, kui täitmine toimub arestimise, konfiskeerimise või loovutamise kuupäeval tema valduses olevate esemete vastu.
- Kolmas isik võib esitada kaebuse kinnisasja valduse taastamise kohta üksnes juhul, kui see kinnisasi oli kõnealuse kolmanda isiku valduses enne kuupäeva, mil nüüdseks sissenõutav nõue esitati (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 435).
- Kui toimus avalik enampakkumine, saab asja üleandmise korralduse peale esitada kaebuse pool, kes tasus tagatisraha hiljemalt enampakkumise viimasel päeval; võlausaldaja, kes tegi enampakkumisel pakkumise, ilma et ta oleks pidanud tasuma tagatisraha, või võlgnik, kui enampakkumine ei toimunud seadusekohaselt või kui asja ei antud üle parima pakkumise tegijale.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 436 kohaselt tuleb kaebus esitada ühe nädala jooksul alates vaidlustatud toimingust kuupäevast, kui pool viibis toimingust kohapeal või oli kohale kutsutud, ja kõigil muudel juhtudel ühe nädala jooksul alates toimingust teatamise kuupäevast. Kaebus esitatakse kohtutäituri kaudu kohtule, kelle tööpiirkonda täitmise asukoht kuulub. Juhul kui esitatakse kaebus, peab kohtutäitur esitama vaidlustatud toimingute tegemise põhjused.

Kaebus vaadatakse läbi kinnisel istungil, välja arvatud kolmandate isikute esitatud kaebused, mis vaadatakse läbi avatud istungil, kuhu kutsutakse kõik täitemenetluse pooled. Kaebuse kohta tehakse otsus ühe kuu jooksul.

Kaebus ei peata täitemenetlust, aga kohus võib otsustada menetluse peatada, kuni tehakse otsus kaebuses esitatud väidete kohta. Kui menetlus peatatakse, teavitatakse sellest viivitamata kohtutäiturit (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 438).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 432 on ette nähtud erinevad stsenaariumid, mille puhul saab kohus täitemenetluse võlausaldaja taotlusel seaduslikult peatada.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 433 lõike 1 punktile 8 lõpetab kohtutäitur täitemenetluse juhul, kui võlausaldaja ei taotle täitemeetmete võtmist kahe aasta jooksul. Erand tehakse ainult elatisasjade korral.

See veebileht on osa portaalist „[Teie Euroopa](#)“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

Viimati uuendatud: 16/02/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.